

Valsts prezidenta Egila Levita runa Latvijas Republikas proklamēšanas 102. gadadienā

Publicēts: 18.11.2020.

[Egils Levits](#)

Dārgā Latvijas tauta!

Šogad ārkārtas situācijā mēs savas valsts dibināšanas svētkus svinam klusāk nekā citkārt. Uz laiku esam spiesti palēnināt savu dzīves tempu. Tas nevienam nav viegli. Taču tas ir nepieciešams, lai glābtu dzīvības un sargātu veselību, lai neļautu ekonomikai vēl straujāk slidēt lejup. Var teikt droši – nākamajā gadā šī pasaules krīze tiks pārvarēta.

Tomēr tikpat nozīmīgi, kā vienmēr, mūs uzrunā vārdi “Dievs, svētī Latviju!”. Tā ir mūsu tautas lūgšana, un tie ir mūsu tautas gribas un spēka vārdi. Dziesma, kas pirms simt gadiem pēc Satversmes sapulces lēmuma kļuva par mūsu valsts himnu.

“Laid mums tur laimē diet,” skan himnas vārdi. Šķiet, neatbilst šim laikam, kad nevaram, kopā nākot, svinēt savas valsts gadadienu, būt klāt mūsu armijas parādē vai svētku uguņošanā.

Tomēr arī šodien mēs domājam par šiem vārdiem – tiem pašiem vārdiem, kas skan liela prieka un kopības brīžos kā ikreiz Dziesmu svētkos.

Tiem pašiem vārdiem “Laid mums tur laimē diet mūs’ Latvijā,” ko pie sevis dziedāja Lidija Doroņina-Lasmane un neskaitāmi citi latvieši Sibīrijas lēģeros. Tur himna deva cerību, kurā patverties, lai izdzīvotu.

Simt gadu kā valsts himna, bet vēl ilgāk – jau gandrīz 150 gadu – “Dievs, svētī Latviju!” skan mūsu zemē gan mierīgos, gan priedīgos, gan tautai traģiskos laikos.

Himna – vecāka par valsti, dziesma, kas palīdzēja valstij tapt. Iesākumā kāds acīgs krievu cara cenzors aizliedza vārdu Latvija, tā vietā ļaujot minēt vien Baltiju. Viņš nojauta enerģiju, ko Latvijas vārds, skaļi izdziedāts, dotu latviešu pašapziņai. Toreiz vārda Latvija aprises vēl tikai skaidrojās un nozīmes dziļums tapa.

Baumaņu Kārlis, mūsu himnas autors, tautas ilgas ietvēra vārdā. Vārds palīdzēja tapt valstij.

“Laid mums tur laimē diet mūs’ Latvijā” pauž tautas gribu un apziņu par savām tiesībām.

Sapnis par “Mūs’ Latvijā”, kas īstenojās 1918. gada 18. novembrī, vēl bija jānosargā Neatkarības kara kaujās. Latvijas *de iure* atzīšana, kam pavisam drīz – janvārī – svinēsim simtgadi, starptautiski apliecināja šīs mūsu dabiskās tiesības.

“Mūs’ Latvijā!” latviešu tauta neaizmirsā okupācijas laikā un dziedāja tad, kad no jauna bija jāatgūst neatkarība.

Dārgā latviešu tauta!

Mūsu himnas vārdi “Laid mums tur laimē diet mūs’ Latvijā” ietver dziļāku priekšstatu par sevi, par savu tautu un mūsu nākotni.

Mēs vēlamies brīvi, bez iejaukšanās un netraucēti paši veidot savu zemi un savu valsti – “Mūs’ Latviju”. Mēs nelūdzam atļauju, mēs apliecinām savu gribu.

Himna neprasa laimi kāda viena “es” labumam. Himna nepazīst egoismu. Tā pazīst tikai “mēs” un “mums”. Latvija ir mūsu, mēs visi kopā gribam tur laimīgi būt. Tas ir ļoti demokrātisks apliecinājums. Mēs visi piedalāmies, veidojot Latviju tādu, kādu paši gribam. Mums īpašu. Visiem uzņemoties atbildību par kopīgo un citam par citu.

Mūsu himnā izdziedātā “laime” nav tikai tiecība vai sapņi, tā ietver apņēmību un gribu. Cilvēka būtībā ielikto un tautai kā kopumam dabiski piemītošo gribu veidot dzīvi labāku un laimīgāku. Laime kā pilnība, uz ko tiekties, mērķis, kas vienmēr attālinās, jo sasniegtais nekad nebūs tik labs, lai nevarētu būt vēl labāk. Pilnības piepildījums vienmēr ir nākotnē, bet tiecībā uz to mēs darām šodienas darbus.

Mani mīļie tautieši!

Kas mums visvairāk ir vajadzīgs šajā nedrošības un pārmaiņu laikā?

Rūpes vienam par otru un cilvēcība.

Tālredzība, kas šodienā ļauj saskatīt jaunas iespējas.

Kopapziņa, darot mūsu Latvijas valsti drošu, lepnu un skaistu.

Pacietība un apziņa, ka šī brīža grūtības ir pārejošas un mēs tās pārvarēsim.

Paldies jums visiem, kuri Latvijas laukos un pilsētās, Vidzemē, Kurzemē, Sēlijā, Latgalē un Zemgalē, visā plašajā pasaulē, kur mīt latvieši, ir strādājuši savā, savas ģimenes, savu līdzcilvēku un savas valsts labā!

Paldies par jūsu darbiem un par jūsu mīlestību pret Latviju!

Sirsnīgus valsts svētkus!

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-runa-latvijas-republikas-proklamesanas-102-gadadiena>